

TÉMA 1: ROZSAH TEJTO OBLASTI OBJAVOVANIA

Prehľad témy

Predstavte si, aké by to bolo skvelé vyhrať cenu, ktorá by vám umožnila stráviť jeden celý týždeň spoznávaním ktoréhokoľvek človeka na svete. Len si predstavte ten pocit, keby ste mohli ostatným povedať: „Nuž, strávil som jeden týždeň s tým a s tým.“ Teraz si spomeňte, kedy naposledy ste niektorému zo svojich priateľov nadšene povedali: „Mám za sebou úžasný týždeň s Pánom!“

Hoci tvrdíme, že Boha poznáme a milujeme, veľa ľudí je viac nadšených zo stretnutia so známou osobnosťou než zo stretnutia so Stvoriteľom vesmíru! Boh je najvýznamnejšou bytosťou, ktorú kedy môžeme stretnúť a dôverne poznať. Preto vo svetle tejto skutočnosti naša reakcia na neho často nedáva žiaden zmysel. Pán vesmíru si túžobne želá mať s nami dôverný vzťah a chce byť objektom našej najväčšej túžby.

Takže, ako rozvíjame osobné a dôverné poznanie Boha, ktoré presahuje intelektuálne poznanie o ňom? Ako pestujeme taký smäd po Bohu, aký je opísaný v knihe Žalmov? V tejto téme budeme skúmať, aké dôležité je poznať nášho veľkého Boha, a budeme objavovať spôsoby, ako s ním rozvíjať dôvernejší vzťah.

Pochopenie témy

Len málo vecí v živote je tak uspokojujúcich a dôležitých ako poznať niekoho dôverne. Najuspokojujúcejšou ľudskou skúsenosťou je poznať Boha, Stvoriteľa vesmíru, a to dôverne. Ale čo znamená prežívať s ním dôverný vzťah a ako môže byť tento vzťah kultivovaný, aby sa stal súčasťou našich životov? Čo potrebujete na to, aby ste mali živý a pretrvávajúci osobný vzťah so živým Bohom a Pánom vesmíru?

Výroky

(Výroky sú úryvky a citáty, ktoré vás majú priviesť k uvažovaniu o téme. Môžu a nemusia odrážať biblickú múdrosť.)

„Dal by som čokoľvek za to, aby som stretol Boha tvárou v tvár tak, ako Mojžiš.“

„Mám za to, že súčasné kresťanské chápanie Boha v tejto polovici dvadsiateho storočia je také úpadkové, že je to úplne pod dôstojnosť Najvyššieho Boha, a pre vyznávajúcich veriacich v skutočnosti predstavuje čosi, čo rovná sa morálnej kalamite.“ – A.W. Tozer

„Nie som si istý, či som pripravený mať s Bohom úplne dôverný vzťah; znie to trochu hrozivo.“

„Jednoduchý čitateľ Biblie a poslucháč kázni, ktorý je plný Ducha Svätého, si môže so svojím Bohom a Spasiteľom rozvinúť oveľa hlbšiu známosť než vzdelaný učenc, ktorý sa uspokojil s tým, že má správnu teológiu.“ – J.I. Packer

„Je to Boh vykreslený filozofiou, ktorý dáva nášmu svetu konečný význam, alebo to je živý Boh, v biblickom zmysle, ktorý sa dotýka našich srdiec?“ – L. J. Suenens

„Prijať za pravdivé to, čo o Bohu vieme, je prvým krokom k tomu, aby sme ho dôverne poznali. – Max Anders

Príklad zo života

Jakub

Jakub vyrástol v konzervatívnom južanskom zbore pod spoľahlivým kázaním Slova. V pomerne útlom veku počas jedného evanjelizačného podujatia prišiel v kostole dopredu a poprosil Ježiša, aby vstúpil do jeho srdca. Počas druhého stupňa základnej školy a na strednej škole bol veľmi verným členom dorastu. Vždy ste si mohli byť istí, že ak dorast niečo organizuje, bude tam aj Jakub. Zúčastňoval sa praktických seminárov o učenictve, zborových projektov, misijných výletov a všetkého ostatného, čo sa na doraste robilo. Avšak po maturite sa to začalo meniť. Vlastne sa nikdy ani poriadne nesnažil nájsť si zbor v blízkosti školy, na ktorú chodil, a čoskoro sa zapojil do všetkých aktivít, ktorých sa prváci na univerzite bežne radi zúčastňovali. Ešte sa mu to nevymklo spod kontroly, to ani náhodou – stále je tým všestranne nadaným skvelým chalanom a vyhýba sa väčšine najnechutnejších príležitostí, ktoré sa mu ponúkajú teraz, keď je preč z domu. A predsa je niekým úplne iným ako predtým. „Chcem zostať oddaný Bohu, ale už necítim, že ho ešte poznám,“ povie vám počas jedného večera na internáte. „Boh je... no, je jednoducho vzdialený a neviem, ako sa mám k nemu priblížiť.“

Čo by ste Jakubovi povedali, aby ste ho povzbudili v jeho hľadaní? Čo môže urobiť, aby obnovil svoj dôverný vzťah s Bohom?

Aká hlavná otázka alebo téma tu stojí pred nami?

Štúdium Písma

Ján 17:1-3

1 Keď to Ježiš povedal, zdvihol oči k nebu a hovoril: Otče, prišla hodina; osláv svojho Syna, aby Syn oslávil teba. 2 A ako si mu dal moc nad každým telom, tak nech on dá večný život všetkým, ktorých si mu dal. 3 A večný život je v tom, aby poznali teba, jediného, pravého Boha i toho, ktorého si poslal, Ježiša Krista.

Čo podľa teba znamená niekoho osláviť, ako to Ježiš spomína vo verši 1?

Často premýšľame o večnom živote ako o niečom, čo zakúsime až v budúcnosti. Ako Ježiš rozširuje túto definíciu?

Jeremiáš 9:22-23

22 Takto hovorí Hospodin: Múdry nech sa nechváli svojou múdrosťou, silák nech sa nehonosí svojou silou a boháč svojim bohatstvom. 23 Kto sa však chváli, nech sa chváli tým, že je rozumný a pozná mňa, lebo ja som Hospodin, ktorý uskutočňuje milosrdenstvo, právo a spravodlivosť na zemi, veď v nich mám záľubu, znie výrok Hospodina.

Čím by sme sa mali a nemali chváliť?

Prečo by sme sa nemali chváliť tým, čo je spomenuté vo verši 22?

Čo si myslíš, že to znamená, keď má Boh v niečom „záľubu“?

1. list Jánov 2:3-6

3 Podľa toho vieme, že sme ho poznali, keď zachováваме jeho prikázania. 4 Kto hovorí: Poznám ho, ale nezachováva jeho prikázania, je klamár a niet v ňom pravdy. 5 Ale kto zachováva jeho slovo, v tom sa Božia láska stala naozaj dokonalou. A podľa toho poznávame, že sme v ňom. 6 Kto hovorí, že zostáva v ňom, má aj sám žiť tak, ako žil on.

Ako Ján rozširuje našu definíciu toho, čo to znamená poznať Boha?

Nahliadnutie do iných zdrojov

„Prečo musíme o Bohu premýšľať pravdivo“, A.W. Tozer.

Kapitola prvá z knihy *The Knowledge of the Holy*. Copyright © 1962 Aiden Wilson Tozer. Copyright obnovený. Dotlač originálu s povolením HarperCollins Publishers, Inc. Všetky práva vyhradené.

„Spoznávať a byť spoznaný“, J.I. Packer.

Kapitola tretia z knihy *Knowing God*. Copyright © 1973 J. I. Packer. V origináli použité s povolením InterVarsity Press, P.O. Box 1400, Downers Grove, IL 60515. Všetky práva vyhradené. V slovenčine: *Poznanie Boha*. Návrat, 1992

Prečo musíme o Bohu premýšľať pravdivo

z knihy *The Knowledge of the Holy*, A.W. Tozer

Ó, Hospodine, Bože všemohúci, nie ten Boh filozofov a mudrcov, ale Boh prorokov a apoštolov; a nadovšetko, Boh a Otec nášho Pána Ježiša Krista, dokážem o Tebe hovoriť a zostať bez viny?

Tí, čo Ťa nepoznajú, nevolajú na Teba ako na toho, kým naozaj si, a tak neuctievajú Teba, ale stvorenie podľa svojho vlastného vkusu. Preto osviet naše mysle, aby sme Ťa poznali takého, aký si, aby sme Ťa dokonale milovali a dôstojne Ťa chválili.

V mene Ježiša Krista, nášho Pána. Amen.

To, čo nám príde na myseľ, keď premýšľame o Bohu, je tá najdôležitejšia výpoveď o nás.

Dejiny ľudstva pravdepodobne ukázu, že žiadni ľudia nikdy neprevýšili svoje náboženstvo, a duchovné dejiny človeka pozitívne preukázu, že žiadne náboženstvo nebolo nikdy väčšie než jeho idea Boha. Uctievanie je čisté alebo nízke, podľa toho, či ten, čo uctieva, má o Bohu vysokú alebo nízku mienku.

Z tohto dôvodu je pre cirkev najvážnejšou otázkou vždy Boh sám a najdôležitejšou skutočnosťou, ktorá rozhodne o večnosti ktoréhokoľvek človeka, nie je to, čo v danom čase povie alebo urobí, ale to, ako si hlboko vo svojom srdci predstavuje Boha. Vďaka tajnému zákonu našej duše máme tendenciu posúvať sa smerom k nášmu mentálnemu obrazu Boha. Toto nie je pravdou len o kresťanovi jednotlivcovi, ale aj o spoločenstve kresťanov, ktorí vytvárajú cirkev. Faktom, ktorý o cirkvi najviac vypovie, je jej predstava Boha práve tak, ako jej najvýznamnejším odkazom je to, čo o Ňom hovorí, alebo čo necháva nevy povedané, pretože jej ticho je často výrečnejšie než jej prejav. Nikdy neunikne odhaleniu svojho svedectva o Bohu.

Ak by sme boli schopní vydolovať z ktoréhokoľvek človeka odpoveď na otázku: „Čo vám príde na myseľ, keď premýšľate o Bohu?“, mohli by sme s istotou predvídať duchovnú budúcnosť tohto človeka. Ak by sme presne vedeli, čo si naši najvplyvnejší náboženský vodcovia myslia o Bohu dnes, mohli by sme s určitou presnosťou predpovedať, kde sa bude cirkev nachádzať zajtra.

Bezpochyby najmonumentálnejšou myšlienkou, ktorou sa môže naša myseľ zoberať, je idea Boha, a najvýznamnejším slovom pre akýkoľvek jazyk je slovo, ktorým pomenúva Boha. Myslenie a reč sú Božími darmi pre stvorenie, vytvorené na Jeho podobu. Oba sú s Ním dôverne spojené a mimo Neho neuskutočniteľné. Je veľmi príznačné, že prvým slovom bolo Slovo: „A to Slovo bolo u Boha a to Slovo bolo Boh.“ Rozprávame, pretože Boh prehovoril. V ňom sú slovo a myšlienka nerozlúčné.

Je pre nás nesmierne dôležité, aby naša idea Boha čo najpresnejšie zodpovedala skutočnému bytiu Boha. Naše vieroučné výroky nemajú taký veľký dopad v porovnaní s našimi skutočnými predstavami o Ňom. Naša skutočná idea Boha možno leží pochovaná pod smetím konvenčných náboženských pojmov a môže si vyžadovať dôkladné a rázne hľadanie, aby raz bola konečne odhalená taká, aká naozaj je. Len po bolestnom sebaskúmaní pravdepodobne objavíme to, čomu o Bohu naozaj veríme.

Správna koncepcia Boha je základom nielen systematickej teológie ale rovnako aj praktického života. Pre uctievanie to znamená to isté, čo znamenajú základy pre chrám; tam, kde sú nedostatočné alebo nerovné, tam sa celá konštrukcia skôr či neskôr zrúti. Som presvedčený, že sa sotva nájde chyba v učení alebo zlyhanie v aplikácii kresťanskej etiky, ktorej pôvod by sa nakoniec nedal vystopovať až k nedokonalým a nízkym myšlienkam o Bohu.

Mám za to, že súčasné kresťanské chápanie Boha v tejto polovici dvadsiateho storočia je také úpadkové, že je to úplne pod dôstojnosť Najvyššieho Boha a pre

vyznávajúcich veriacich v skutočnosti predstavuje čosi, čo rovná sa morálnej kalamite.

Aj keby sa na nás zvalili všetky problémy neba a zeme naraz, nebolo by to nič v porovnaní so zložitými otázkami týkajúcimi sa Boha: to, že On *existuje*; aký je a ako máme na Neho my ako morálne bytosti *reagovať*.

Človeku, ktorý prichádza k pravdivej viere v Boha, sa uľaví od desať tisíc dočasných problémov, pretože zrazu vidí, že všetky z nich sa týkajú záležitostí, ktoré ho nemôžu trápiť veľmi dlho; ale dokonca aj keby boli od neho odňaté mnohé dočasné bremená, jedno jediné bremeno večnosti ho začne celou váhou tlačiť dolu a drviť ho viac ako všetko nešťastie sveta dokopy. Toto mohutné bremeno je jeho povinnosť voči Bohu. Obsahuje bezprostrednú a celoživotnú povinnosť milovať Boha celou silou mysle a duše, dokonale Ho poslúchať a prijateľne Ho uctievať. A keď človeku jeho svedomie povie, že nič z toho nikdy nerobil, ale namiesto toho bol už od svojho detstva vinný za odpornú vzburu voči Jeho Veličenstvu v nebesiach, potom vnútorný tlak seba-obviňovania sa môže stať silnejším, než sa dá znieť.

Evanjelium môže toto zničujúce bremeno z mysle zložiť, dať krásu namiesto popola a odev chvály namiesto ducha ťažoby. Ale až kým človek nepocíti váhu tohto bremena, evanjelium pre neho neznamena nič; a až kým neuvidí Boha na výsosti, nebude žiadne „beda“ a žiadne bremeno. Nízke zmýšľanie o Bohu ničí evanjelium u každého, kto tak zmýšľa.

Medzi hriechmi, ku ktorým je ľudské srdce náchylné, sa ťažko nájde iný, ktorý by Boh nenávidel viac, než je modloslužba, pretože modloslužba je vo svojej podstate urážkou Jeho charakteru. Modloslužobné srdce predpokladá, že Boh je iný, než v skutočnosti je – čo je už samé o sebe obľudným hriechom – a skutočného Boha nahrádza bohom podľa svojej podoby. Tento boh sa bude vždy prispôsobovať obrazu toho, kto ho vytvoril, a bude nízky alebo čistý, krutý alebo milosrdný, v závislosti od morálneho stavu mysle, z ktorej pochádza.

Boh splodený v tieňoch padlého srdca sa nebude, celkom prirodzene, vôbec podobať na skutočného a pravého Boha. „Myslíš si,“ hovorí Hospodin hriešnemu človeku v žalme,

„že som ako ty?“ Toto istotne musí byť vážnou urážkou Najvyššieho Boha, pred ktorým cherubi a serafi neustále volajú: „Svätý, Svätý, Svätý, Pán Boh zástupov.“

Varujme sa toho, aby sme vo svojej pýche neprijali mylný názor, že modloslužba spočíva len v tom, že kľáčime pred viditeľnými objektmi nášho uctievania, a preto sa to civilizovaných ľudí netýka. Podstatou modloslužby je to, že sa zaoberáme myšlienkami o Bohu, ktoré nie sú hodné Boha. Taká myšlienka začína v myslí a môže byť prítomná aj tam, kde sa žiadny zjavný skutok uctievania nestal. „Hoci poznali Boha,“ píše Pavol, „neoslavovali ho ako Boha, ani mu neďakovali. Vo svojom uvažovaní padli do márnosti a ich nerozumné srdce sa zatemnilo.“

Potom nasledovalo uctievanie modiel vytvorených na podobu človeka a vtákov, zvierat a plazov. Avšak táto séria degradujúcich činov začala v myslí.

Nesprávne predstavy o Bohu nie sú len gejízrom, z ktorého vytekajú znečistené vody modloslužby; oni samy o sebe sú modloslužobné. Modloslužba si jednoducho vytvára rôzne predstavy o Bohu a správa sa tak, ako keby boli pravdivé.

Prevrátené názory na Boha za krátky čas rozložia

náboženstvo, v ktorom sa vyskytujú. Dlhá história Izraela to demonštruje veľmi jasne a dejiny cirkvi to potvrdzujú. Pre cirkev je tak veľmi nevyhnutné mať vysoký koncept o Bohu, pretože keď tento koncept v akejkoľvek miere poklesne, cirkev aj s jej uctievaním a jej morálnymi štandardmi upadne tiež. V akomkoľvek cirkevnom zbore sa prvý krok smerom dolu udeje, keď sa vzdá vysokého názoru na Boha.

Keď sa kresťanská cirkev dostane do úpadku, niekde predtým sa tam najprv musí vyskytnúť porušenie jej základnej teológie. Jednoducho má nesprávnu odpoveď na otázku „Aký je Boh?“ a odtiaľ to pokračuje ďalej. Hoci sa môže aj naďalej držať zdravého formálneho učenia, jej skutočná praktizovaná vierouka sa stáva nepravdivou. Masy jej stúpencom prichádzajú k viere, že Boh je iný, ako v skutočnosti je; a to je heréza najzákernejšieho a najsmrteľnejšieho druhu.

Najťažšia povinnosť ležiaca na kresťanskej cirkvi súčasnosti je očistiť a pozdvihnúť koncept Boha, až kým bude opäť raz hodný

Podstatou modloslužby je to, že sa zaoberáme myšlienkami o Bohu, ktoré nie sú hodné Boha.

Jeho a cirkvi. Toto by malo mať prvé miesto vo všetkých jej modlitbách a v jej úsilí. Najväčšiu službu nasledujúcej generácii kresťanov urobíme tým, že im odovzdáme ničím neskalený a nezmenšený vznešený koncept Boha, ktorý sme prijali od našich židovských a kresťanských otcov minulých generácií.

Toto bude mať pre nich väčšiu hodnotu než čokoľvek, čo môže vymyslieť umenie alebo veda.

Ó, Boh Bételu, ten, koho rukami sú Tvoji ľudia stále sýtení;
ten, ktorý cez túto únavnú púť viedol všetkých našich otcov!
Naše sľuby, naše modlitby ti teraz predkladáme
pred Tvoj trón milosti:
Boh našich otcov! Buď Bohom pokolenia prichádzajúceho po nich.

Philip Doddridge

*

Spoznávať a byť spoznaný

z knihy *Poznanie Boha*, J. I. Packer

Načo sme stvorení? - Aby sme spoznali Boha. Aký cieľ by sme si mali v živote stanoviť? - Spoznať Boha. Čo je „večný život“, ktorý nám dáva Kristus? - Poznanie Boha. „A večný život je v tom, aby poznali Teba, jediného, pravého Boha i toho, ktorého si poslal, Ježiša Krista“ (Ján 17:3). Čo je to najlepšie v živote, čo nám dáva viac radosti, potešenia a spokojnosti než čokoľvek iné? - Poznanie Boha. „Takto hovorí Hospodin: Múdry nech sa nechváli svojou múdrosťou, silák nech sa nehonosi svojou silou a svojím bohatstvom. Kto sa však chváli, nech sa chváli tým, že je rozumný a pozná mňa“ (Jeremiáš 9:23-24). V akom stave vidí Boh ľudí najradšej? - V poznaní Boha. „Lebo milosrdenstvo chcem, a nie obeť, poznanie Boha viac ako spaľované obety,“ hovorí Boh (Ozeáš 6:6).

Týmito niekoľkými vetami sme povedali veľmi veľa. Teraz sme sa dostali k bodu, kde sa poteší každé kresťanské srdce, ktorým však nebude pohnutý človek, ktorého náboženstvo je len formálne. Podľa tejto skutočnosti sa dá rozoznať jeho neznovuzrodený stav. To, čo sme povedali, zároveň dáva základ, formu a cieľ nášmu životu, ako aj stupnicu priorít a hodnôt. Keď sme raz plne spoznali, že hlavnou úlohou našej existencie na zemi je poznanie Boha, väčšina problémov nášho života sa usporiada sama. V dnešnom svete mnoho ľudí trpí chorobným pocitom nezmyselnosti, ktorú Albert Camus definoval ako „absurdnosť“ („život je zlý žart“) a chorobu, ktorú by sme mohli nazvať „horúčkou Márie Antoinetty“, pretože ona ju výstižne opisala („nič už proste nemá chuť“). Tieto nepokoje ničia celý život, lebo odrazu sa všetko stáva problémom a bremenom, pretože nič sa už nezdá byť hodné žitia. Avšak tieto absurdné pásomnice a horúčka Márie Antoinetty sú choroby, proti ktorým sú kresťania od prírody imúnni, ak odhliadneme príležitostne od malých nevoľností, keď ich priveľké pokušenia vyvedú z rovnováhy - čo

však, chvála Bohu, netrvá dlho. Čo robí život hodným žitia, je veľký cieľ, niečo, čo zamestnáva našu predstavivosť a ustavične drží verných. A to má kresťan v miere, v akej to žiaden iný človek nemôže mať. Veď aký vyšší, vznešenejší a naliehavejší cieľ by sme mohli mať než poznať Boha?

Z iného hľadiska sme však ešte veľa nepovedali. Keď hovoríme o poznaní Boha, používame slovný výraz a také výrazy sú ako šeky - bezcenné, keď nevieme, ako ich možno zameniť. O čom teda hovoríme, keď používame tento výraz: *spoznať Boha*? Je to zvláštny druh pocitu? Behajú nám

zimomriavky po chrbte? Je to zasnene „vznášanie sa nad zemou“? Dráždivé chvenie a príjemno-veselá nálada, akú vyhľadávajú narkomani? Alebo je poznanie Boha zvláštnym druhom intelektuálnej skúsenosti? Počujeme nejaký hlas? Máme nejaké videnie? Prechádzajú našim vedomím nové,

zvláštne myšlienky? Alebo čo to je? Vec treba dôkladne prediskutovať, hlavne vtedy, keď sme zajedno s Písmom, že v tejto oblasti sú veľmi ľahko možné klamy, ak si myslíme, že poznáme Boha, hoci tomu tak nie je. Položíme si teda otázku: Akému druhu činnosti alebo akej udalosti by mohol zodpovedať opis toho, čomu hovoríme „poznanie Boha“?

Čo to je poznanie Boha

Ujasnime si hneď jedno: „poznať“ Boha je nevyhnutne oveľa zložitejšia práca ako „poznať“ nejakého bližného. „Poznať“ napríklad svojho suseda je už podstatne komplikovanejšie než „poznať“ dom, knihu, alebo nejakú reč. Čím obsiahlejší je predmet, tým obsiahlejšie musí byť naše poznávanie. Niečo abstraktné ako reč sa naučíme jednoducho; niečo neživé, ako napríklad Ben Nevis alebo Britské múzeum spoznávame prehliadkou a bádáním. Tieto činnosti možno pomerne ľahko opísať, aj keď sčasti vyžadujú sústredenú námahu. Keď

**Veď aký vyšší,
vznešenejší a
naliehavejší cieľ by
sme mohli mať než
poznať Boha?**

však ide o veci živé, nesmierne sa to skomplikuje. Živú bytosť nepoznáme iba tak, že poznáme jej minulosť, ale aj jej možné reakcie a postoje za určitých okolností. Keď niekto povie: „Toho koňa poznám“, nemieni tým zrejme: „Už som ho videl“ (aj keby to podľa nášho rečového úzu bolo celkom možné), ale zaiste mieni: „Poznám jeho správanie a viem, ako s ním treba zaobchádzať.“ Takéto poznanie vyrastá iba z bližšieho kontaktu s koňom, že sme ho videli bežať a že sme sami skúsili na ňom jazdiť.

Čo sa týka ľudí, vec je ešte komplikovanejšia, a to preto, že na rozdiel od koní - svoje vnútro skrývajú a neodhalia ho každému. Stačí niekoľko dní, aby sme sa o koňovi dozvedeli čo možno najviac. S človekom však možno napríklad mesiace, ba aj roky spolupracovať, a predsa sme nakoniec nútení povedať: „Vlastne o ňom vôbec nič neviem.“ Svojich bližných hodnotíme rozlične podľa stupňa poznania: poznáme ich „dobre“ - „menej dobre“ - „zbežne“ - „osobne“ - alebo dokonca „ako seba samého“. Podľa toho, nakoľko boli k nám otvorení.

Tak závisí spôsob a stupeň nášho poznania viac od nich než od nás. Naše poznanie je skôr výsledkom toho, čo nám dovolili spoznať, než čo

sme sa my pokúsili dozvedieť o nich. Keď ich stretneme, môžeme im prejavíť svoju pozornosť a záujem a ukázať im svoju dobrú vôľu priateľsky sa s nimi zblížiť. V ďalšom však sú to už oni -nie my - ktorí rozhodnú o tom, či ich spoznáme.

Predstavme si, že nás predstavia niekomu, koho považujeme za človeka s „prevahou nad nami“, či už v spoločenskom postavení, alebo pre intelektuálne schopnosti, odbornú kvalifikáciu, osobnú svätosť; alebo v nejakom inom ohľade. Čím viac sme si vedomí svojej slabosti, tým viac sa v rozhovore obmedzíme na úctivé vyčkávanie a druhému prenecháme vedenie rozhovoru. (Predstavte si, že by ste stretli anglickú kráľovnú alebo vojvodu z Edinburghu!) Radi by sme sa síce zoznámili s týmito vysokopostavenými osobnosťami, no vždy by sme si uvedomovali, že je to len a len ich rozhodnutie, a nie naše. Keď sa vyššie postavený obmedzí na formálne zdvorilosti, môžeme byť síce sklamaní, no necítíme sa oprávnení sťažovať sa: nemáme predsa nijaký nárok na jeho osobné

priateľstvo. Keby nás však namiesto toho ihneď zahrnul svojou dôverou, keby nám otvorene povedal svoje názory a o svojich plánoch, keby nás poprosil, aby sme s ním natrvalo spolupracovali, pripadali by sme si neobyčajne uprednostnení, čo by potom podstatne zmenilo náš osobný postoj a naše plány do budúcnosti. Ak bol náš život dovtedy pustý a nudný, nastáva zmena, pretože sme povolani za spolupracovníkov takej vysoko postavenej osobnosti. To by bolo niečo, to by sme hneď dali domov vedieť! To je čosi, pre čo sa oplatí žiť!

Toto je uvedené iba ako príklad pre správne pochopenie toho, čo znamená spoznať Boha. On sám to ozrejmil prostredníctvom Jeremiáša: „Kto sa chváli, nech sa chváli tým, že chápe a pozná mňa!“ - Poznanie Boha je vzťah, ktorý má vzrušiť srdce človeka.

Čo sa pritom deje, je skutočnosť, že všemohúci Stvoriteľ, Pán zástupov, veľký

Boh, pred ktorým sú národy sveta ako kvapka v mori, prostredníctvom slova a pravdy Svätého písma prichádza k človeku ako k jednotlivcovi. Možno sa ten jednotlivec už celé roky zaoberal Bibliou a kresťanskou vierou bez toho, že by to malo pre neho nejaký význam.

Jedného dňa však odrazu

skonštatuje, že Boh naozaj hovorí k nemu - k nemu! - prostredníctvom biblického posolstva. A keď počúva, čo mu Boh hovorí, odrazu sa stane celkom maličkým, pretože Boh s ním hovorí o jeho hriechoch, jeho vine, jeho slabosti, slepote a hlúposti - Boh ho vedie k poznaniu vlastnej beznádejnosti a bezmocnosti, k volaniu po odpustení. Ale to nie je všetko: Boh mu dáva najavo aj to, že mu naozaj otvorí svoje srdce, že mu ponúka svoje priateľstvo a že ho povyšuje za svojho spolupracovníka - podľa Bartha: za zmluvného spoločníka. Je to zarážajúce, ale pravdivé: keď hriešni ľudia spoznajú Boha, vzniká pritom vzťah, v ktorom sú takpovediac prijímaní do Božieho tímu, aby od tej chvíle boli jeho spolupracovníkmi (pozri 1Korintanom 3:9) a jeho osobnými priateľmi. To, čo urobil Boh s Jozefom, keď ho z väzenia dosadil na miesto faraónovho ministerského predsedu, je príkladom, čo robí s každým kresťanom: zo satanovho väzenia ho dosadí na dôvernícke miesto v Božej službe. A odrazu je jeho život celkom inakší. Závisí od služobníka, či služobné

**Poznanie Boha je
vzťah, ktorý má
vzrušiť srdce človeka.**

miesto bude niekomu na hanbu alebo ku cti. Počul som ľudí rozprávať o tom, akí hrdí boli na to, že počas druhej svetovej vojny boli v službách sira Winstona Churchilla; o koľko väčšia musí byť hrdosť a pocit vlastnej cti, keď vieme, že slúžime Pánovi neba a zeme!

Čo teda obsahuje tento proces poznania Boha? Keď zhrnieme rôzne prvky, ktoré tento vzťah obsahuje, musíme v prvom rade povedať: Poznanie Boha sa začína počúvaním, prijímaním Božieho slova pre seba podľa výkladu Ducha Svätého. Po druhé, musíme vziať na vedomie Božiu podstatu ako o nej svedčia Jeho slová a skutky. Po tretie, musíme prijať jeho pozvanie a nasledovať Jeho pokyny. Po štvrté, musíme spoznať lásku, ktorú nám preukázal tým, že nás hľadal a že nám ponúkol svoje Božské priateľstvo a tešiť sa z nej.

Poznanie Ježiša

Biblia dáva tejto osnove pojmov podobu a formu tým, že používa obrazy a podobenstvá, aby nám povedala, že máme Boha poznať tak, ako pozná syn svojho otca, manželka svojho manžela, poddaný svojho kráľa a ovca svojho pastiera (to sú štyri najbežnejšie podobenstvá).

Všetky štyri naznačujú vzťah, v ktorom poznávajúci „vzhlíada“ k poznávanému, ten však preberá zodpovednosť za blaho prvého. K podstate poznania Boha, o ktorom sa hovorí v Biblii, teda patrí, že tí, čo Ho spoznali - to jest tí, ktorým On dovolil spoznať Ho, sú Ním milovaní a On že sa o nich stará. Ešte sa k tomu vrátíme.

Biblia ešte dodáva, že Boha takto spoznáme iba prostredníctvom Ježiša Krista, ktorý je sám Bohom, ktorý sa stal človekom „... a nespoznal si ma...? Kto videl mňa, videl aj Otca.“ - „Nik nepride k Otcovi, ak nejde cezo mňa“ (Ján 14:9,6). Mali by sme teda mať absolútne jasno v tom, čo znamená „spoznať“ Ježiša Krista.

Pre Jeho pozemských učeníkov poznanie Ježiša bolo porovnateľné so situáciou, akú sme vyššie opisali pri predstavovaní nejakému veľkému človeku. Učeníci boli celkom jednoduchí Galilejčania bez akéhokoľvek nároku na Ježišov záujem. Avšak Ježiš, „rabbi“, Učiteľ, ktorý hovoril s vážnosťou, prorok, ktorý bol viac ako prorok, Majster,

ktorý v nich vzbudzoval čoraz väčšiu bázeň a pokoru, až kým nemohli inak a uznali ho za svojho Boha, on ich povolal k sebe, zahrnul ich svojou dôverou a urobil z nich svojich „zástupcov“, ktorí mali vo svete zvestovať Božie kráľovstvo. „Vtedy ustanovil dvanástich, aby zostali s ním a mohol ich posielat' kázat' ...“ (Marek 3:14). Oni spoznali Toho, ktorý ich vyvolil a nazval svojimi priateľmi, ako „Krista, Syna živého Boha“ (Matúš 16:16), ktorý sa narodil za Kráľa, ktorý má „slová večného života“ (Ján 6:68). Toto vedomie spojenectva a výsady zmenilo celý ich život.

Keď nám Nová zmluva hovorí, že Ježiš Kristus vstal z mŕtvych, znamená to, že obeť z Golgoty je teraz takpovediac voľná a na slobode, takže každý človek, nezáleží na tom, kde sa nachádza, môže si k Nemu vytvoriť rovnaký vzťah, aký si vytvorili Jeho učeníci v čase, keď žil medzi nimi.

Jediný rozdiel je po prvé v tom, že Jeho prítomnosť je v Duchu, nie v tele, a preto je

pre naše telesné oči neviditeľná. Po druhé, že dnešný kresťan, ktorý môže stavať na svedectve Novej zmluvy, od začiatku pozná všetky pravdy o Jeho božskej prirodzenosti a Jeho výkupnej obeti, ktoré vtedy učeníci mohli iba postupne poznávať, na čo potrebovali celé roky. A po tretie, že Ježiš dnes k nám

**A predsa ostáva
poznanie Ježiša Krista
ešte vždy učeníckym
vzťahom, ako tomu
bolo aj u dvanástich
učeníkov, keď prebýval
na tejto zemi.**

nehovorí novými slovami, ale skôr nám pripomína vo svedomí svoje slová, ktoré sa nám zachovali v evanjeliách, a ostatné svedectvá, ktoré nám o Ňom dáva Biblia. A predsa ostáva poznanie Ježiša Krista ešte vždy vzťahom, aký má žiak priamo k svojmu učiteľovi, ako tomu bolo aj u dvanástich učeníkov, keď prebýval na tejto zemi. Ten istý Ježiš, ktorý v evanjeliových príbehoch prechádzal Palestínou, chodí bok po boku s kresťanmi po celom svete a spoznať ho znamená, ako vtedy tak aj dnes, ísť s ním.

„Moje ovce počúvajú môj hlas,“ povedal Ježiš, „ja ich poznám a oni ma nasledujú“ (Ján 10:27). Jeho „hlas“ je jeho prosba, Jeho prisľúbenie a Jeho volanie: „Ja som chlieb života ... ja som dvere k ovciam ... ja som dobrý pastier ... ja som Vzkriesenie“ (Ján 6:35; 10:7,14; 11:25). „Kto si nectí Syna, nectí si ani Otca, ktorý ho poslal. Amen, amen, hovorím vám, kto počúva moje slovo a verí tomu, ktorý ma poslal, má večný život“ (Ján 5:23-24). „Poďte ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste preťažení; ja vám dám odpočinúť. Vezmite na seba moje jarmo a

učte sa odo mňa ... a nájdete odpočinutie...“ (Matúš 11:28-29). Ježišov hlas je „počutý“, keď sa Ježišova prosba berie vážne, keď sa dôveruje jeho prisľúbeniu a odpovedá na Jeho volanie. Vtedy Ježiša spoznáваме ako pastiera a On spoznáva tých, ktorí mu dôverujú, ako svoje vlastné ovce. „...ja ich poznám a oni ma nasledujú. Ja im dávam večný život a nezhynú naveky, nik mi ich nevytrhne z ruky“ (Ján 10:27-28). Poznať Ježiša znamená byť Ježišom zachránený, tu a navždy, od hriechu, viny a smrti.

Osobná záležitosť

Zhrňme ešte raz, čo sme už povedali tvrdiac, že „Ťa poznáme, jediného pravého Boha a Ježiša Krista, ktorého si poslal.“ Mohli by sme zdôrazniť nasledovné body:

Po prvé: *Poznanie Boha je otázkou osobného správania*, akým je každý bezprostredný vzťah k nejakej „osobnosti“.

Poznanie Boha je viac ako vedomosti o ňom; je to vec správania sa k nemu tak ako sa ti otvára a zároveň vec jeho správania sa k tebe ako ňa spoznáva. Vedieť niečo o ňom je samozrejme nutná podmienka toho, že mu dôverujeme. („Ako uveria v toho, o ktorom nepočuli?“

Rimanom 10:14). A predsa nie je množstvo našich vedomostí o ňom meradlom hĺbky jeho poznania. V hlave môže mať človek všetky pojmy pekne po poriadku zoradené, a predsa v srdci nemusí nikdy pocítiť, čo vlastne majú vypovedať, a obyčajný čitateľ Biblie a poslucháč kázne, ktorý je plný Ducha Svätého, si dokáže vytvoriť oveľa hlbší vzťah k svojmu Bohu a Spasiteľovi než mnohí učenci, ktorí sa uspokojia so svojou teologickou správnosťou. Príčinou je jednoducho fakt, že tí prví zaobchádzajú s Bohom kvôli praktickému použitiu Jeho pravdy pre svoj vlastný život, zatiaľ čo tí druhí to zrejme nerobia.

Po druhé: *Poznanie Boha je vecou osobného zaujatia*, vlastnej účasti, intelektuálnej i emocionálnej. Aby sme spoznali inú osobu, musíme sa dostať do jej spoločnosti, poznať jej záujmy a musíme byť ochotní stotožniť sa s nimi. Inak by bol vzťah k nej iba povrchný a fádny.

Žalmista hovorí: „Skúste a presvedčte sa („ochutnajte“), aký dobrý je Hospodin“ (Žalm 34:9). „Ochutnať“ v bežnej reči znamená vziať štipku niečoho do úst, aby sme zistili,

ako sa nám tá chuť páči. Nejaké jedlo môže dobre vyzeráť a kuchár ho môže odporúčať; a predsa nepoznáme jeho skutočné vlastnosti prv, kým ho sami neokúsime: „neochutnáme“.

Takisto nespoznáme skutočné vlastnosti nejakého človeka alebo nejakej osoby, kým „neokúsime“ priateľstvo s ňou. Priateľstvá sú teda, povedali by sme, výmenou vlastnej chute medzi zúčastnenými, (pomyslime len na zaľúbencov!) vo všetkých veciach, ktoré sa ich spoločne týkajú. Keď teda tým, čo hovoria a robia, ukazujú svoje srdcia, potom každý „ochutná“, okúsi vlastnosť toho druhého v tej - ktorej situácii. V smútku alebo v radosi. V takom prípade dochádza k stotožneniu sa, pri ktorom každý považuje záležitosti toho druhého za svoje vlastné a osobne a citovo sa s ním identifikuje. Teda cíti s druhým a aj myslí tak ako on. To je veľmi podstatný moment v poznávaní priateľa a to isté platí pre poznanie Boha,

ktoré má kresťan, pretože aj tu ide - ako sme videli - o vzťah medzi priateľmi.

Táto emocionálna stránka poznávania Boha sa dnes často podceňuje, len aby nedošlo k nejakému sentimentálnemu sústredeniu na seba. Zaiste je pravdou, že niet nič nenáboženskejšieho

ako náboženstvo sústredené na seba, a je potrebné zdôrazniť, že Boh tu nie je pre naše „pohodlie“ alebo pre naše „šťastie či „uspokojenie“, alebo dokonca nato, aby nás zásoboval „náboženskými skúsenosťami“, ako by to boli najdôležitejšie a najzaujímavejšie veci v živote. Okrem toho treba jasne zdôrazniť, že ten, kto na základe takých „náboženských skúseností“ povie: „Poznám Ho, ale nezachováva jeho prikázania, je klamár a niet v ňom pravdy“ (1Jánov 2:4; pozri verše 9:11; 3:6,11; 4:20). Pri tom všetkom nesmieme zabúdať, že poznanie Boha je intelektuálnym a voľovým, no aj citovým vzťahom - a bez tohto emocionálneho prvku by nim ani nemohlo byť. Veriaceho sa nevyhnutne emocionálne dotýkajú víťazstvá i zmeny, ktoré sa prihodia Božej veci vo svete, rovnako ako sa Churchillovo osobného tímu dotýkali víťazstvá a prehry vo vojne, na ktorých sa zúčastnil. Veriaci sa teší s ostatnými, keď každý uctieva Boha a bráni jeho vec. Cíti maximálnu nevoľu, keď vidí, že sa Bohom opovrhne.

Poznanie Boha je viac ako vedomosti o ňom: je to vec správania sa k nemu tak ako sa ti otvára...

Keď prišiel Barnabáš do Antiochie „a videl Božiu milosť, zaradoval sa“ (Skutky 11:23). Na rozdiel od toho žalmista napísal: „Moje oči roní prúdy slz, lebo Tvoj zákon sa nedodržiava“ (119:136). A takisto pociťuje kresťan hanbu a smútok, keď sa prevínil voči svojmu Pánovi (pozri Žalm 51 a Lukáš 22:61-62.); a naopak, vie aj o radosti, ktorú mu dáva Boh, a o vecnej láske, ktorou je milovaný („... a radujete sa nevýslovnou radosťou, plnou slávy...“ 1Petrov 1:8). To je tá citová a poznateľná stránka priateľstva s Bohom. Kto to nepozná, môže azda pravdivo premýšľať o Bohu, ale napriek tomu ho ešte pravdepodobne nepozná.

Po tretie: *Poznanie Boha je vec milosti*. Je to jedna podoba vzťahu, ktorá môže vychádzať len z Boha - bezpodmienečne - pretože Boh je tak nekonečne povznesený nad nás a my sme pre svoje hriechy úplne stratili nárok na jeho priazeň.

Nie *my* Bohu ponúkame priateľstvo, ale *Boh* ho ponúka nám tým, že nám dovoľuje poznať ho a že nám zjavuje svoju lásku. Pavol vyjadruje nevyhnutnosť milosti pre naše poznanie Boha v liste Galaťanom, kde píše: „No teraz, keď ste poznali Boha, *alebo skôr, keď Boh poznal vás ...*“ (Galaťanom 4:9). V tejto vete vychádza najavo apoštolov názor, že milosť bola prvá a že ostáva základom pre vykúpenie jeho čitateľov. Ich poznanie Boha bolo dôsledkom toho, že Boh ich poznal; oni poznali Boha ako dôsledok toho, že on si ich vyvolil svojou milosťou.

Keď vo vzťahu k Bohu používame slovo „*spoznať*“, označuje ono „zvrchovanú milosť“ a poukazuje na to, že Boh je ten, ktorý miluje, vyvolí, vykúpi, volá a udržuje. Že Boh nás úplne a dokonale - „skrz naskrz“ - pozná, je zaiste časťou toho, čo sa hovorí v 1. liste Korintťanom (13:12) o rozdiel medzi našim nedokonalým poznaním Boha a jeho dokonalým poznaním nás. Ale nie je to celá výpoveď. Plný význam je vyjadrený v nasledovnom:

„Hospodin povedal Mojžišovi: ...získal si moju priazeň a *poznám ťa podľa mena*“ (Exodus 33:17). „Skôr než som ťa utvoril v matkinom živote, *poznal som ťa*; skôr, než si vyšiel z lona, posvätil som ťa“ (Jeremiáš 1:5). „Ja som dobrý pastier. *Poznám svoje* a moje poznajú mňa ... a svoj život dávam za ovce.... Moje ovce počúvajú môj hlas. *Ja ich poznám ...* a nezhynú naveky“ (Ján

10:14-15, 27-28). Tu je späť poznanie Boha tých, ktorí sú Jeho s Jeho milosrdenstvom. Ide o poznanie, ktoré sa osobne dotýka, podnecuje k oslobodeniu, ktoré znamená spoľahlivé prisľúbenie a predvídavú starosť o tých, ktorých pozná Boh. Inými slovami: znamená spásu - teraz a navždy.

Byť poznaný

To, na čom predovšetkým *záleží*, nie je ani tak skutočnosť, že ja poznám Boha, ale väčšia a zásadnejšia skutočnosť, že *On pozná mňa*. On ma má ako na dlani a nikdy ma nespustil z mysle. Celé moje poznanie Boha je závislé od Jeho trvalej iniciatívy poznať ma. Poznám ho preto, že on ma prvý spoznal a pokračuje v poznávaní mňa. On ma pozná ako priateľ, ktorý ma miluje. Niet okamihu, v ktorom by Jeho oči nespočivali na mne, alebo v ktorom by sa Jeho pozornosť odo mňa odpútala, a preto niet ani sekundy, v ktorej by zakolísala Jeho starostlivosť o mňa.

Toto poznanie je veľkolepé. Je v ňom nesmierne blaho - blaho, zdôrazňujem, ktoré poháňa dopredu, ktoré neoslabuje vedomie, že Boh stále o mne vie a s láskou bdie nado mnou

pre moje dobro. Je nesmierne poľahčujúce vedieť, že Jeho láska ku mne je absolútne realistická, že v každom čase vie o mne aj to najhoršie, takže dodatočne sa už nič nemôže objaviť, čo by Ho mohlo presvedčiť, že som horší a prečo by mohol stiahnuť svoje rozhodnutie sa pre mňa. Pre nás môže byť zaiste dobrým podnetom k pokore, keď uvážime, že vie o nás všetky tie veci, ktoré nie sú celkom v poriadku a ktoré naši blížni (chvála Bohu) nevedia. A on vo mne vidí viac skazenosti, než ja sám dokážem postrehnúť, pričom by už aj to, čo ja vidím, stačilo. Zároveň musí byť pre nás veľkou vzpruhou poznanie, že Boh si z nejakého nepochopiteľného dôvodu želá mať nás za priateľov, že túži byť mojím priateľom, a preto svojho jediného Syna poslal pre mňa na smrť. Túto skutočnosť tu nemôžeme doviest do konca. Stačí však, keď sa jej čo i len dotkneme na objasnenie poznania, aké dôležité je vedieť, že nielen my poznávame Boha, ale naopak, on spoznal nás.

*

Nie *my* Bohu ponúkame priateľstvo, ale *Boh* ho ponúka nám tým, že nám dovoľuje poznať ho a že nám zjavuje svoju lásku.

Príprava vlastnej odpovede

1. Na stupnici od 1 do 10 ohodnoťte váš vzťah s Bohom. Potom opíšte, v čom dúfate, že vám tento kurz pomôže zblížiť sa s Bohom.
2. Packer píše, „Môže byť vyšší, vznešenejší a naliehavejší cieľ, než je poznanie Boha?“ Aké ciele vo vašom živote súperia s cieľom lepšieho poznania Boha?
3. A. W. Tozer hovorí o nesmiernej dôležitosti správneho zmýšľania o Bohu. Napíšte, čo si myslíte o Bohu. (Nebojte sa toho, že urobíte chyby. Napokon, zmyslom tohto kurzu je spoznať ho lepšie. Toto je len začiatok.)
4. Znovu si prečítajte otázky na začiatku Packerovho článku „*Spoznávať a byť spoznaný*“. Uvažujte v modlitbe nad každou otázkou a proste Hospodina, aby vám v nasledujúcich mesiacoch zjavil seba samého osobne a mocne. Požiadajte ho, aby vám dal srdce, ktoré je jemu poddané a na neho vnímavé.

Diskusia o téme

1. Opíšte moment, kedy ste mali hlbokú a významnú skúsenosť alebo stretnutie s Bohom.
2. Cítili ste sa niekedy vo svojom vzťahu s Bohom od neho vzdialení? Čo vám pomohlo odstrániť tento nedostatok blízkosti?
3. Ak by vás niekto požiadal, aby ste Boha opísali jednou vetou, čo by ste povedali?
4. Tozer píše: „Naša skutočná idea Boha možno leží pochovaná pod smetím konvenčných náboženských pojmov a môže si vyžadovať dôkladné a rzné hľadanie, aby raz bola konečne odhalená taká, aká naozaj je.“ Ktoré nesprávne názory (náboženské a sekulárne) môžu ovplyvniť našu predstavu Boha? Ako sa môžeme mať na pozore pred nesprávnym vplyvom týchto nepravdivých predstáv na naše životy?

5. Čo si myslíte, ako dobre poznáte Boha? Kde vo vašom poznaní Boha a vo vašom vzťahu s ním by mohlo byť slabé miesto?
6. Aké iné ciele sú prekážkou v tom, aby ste dôverný vzťah s Bohom urobili číslom jeden vo vašom živote?
7. Ktoré konkrétne zmeny v dôsledku absolvovania tohto kurzu by ste radi videli vo vašom vzťahu s Pánom?
8. Premýšľajte o ľuďoch v Biblii a v súčasnosti, o ktorých si myslíte, že dobre poznajú Boha. Aké sú spoločné charakteristiky týchto ľudí?
9. Ako vás môže zvyšok skupiny povzbudiť na vašej ceste za dôverným vzťahom s Bohom? Napr. modlitbou, alebo pomôže vám „skladať účty“ pred inými ľuďmi z dodržiavania duchovnej disciplíny?
10. Ako môžeme udržiavať rovnováhu medzi štruktúrovanosťou a spontánnosťou pri rozvíjaní nášho vzťahu s Bohom?

Praktické činy poslušnosti

1. Ako táto diskusia zmenila vaše pôvodné zmýšľanie a náhľady na túto tému? Tu môžete zhrnúť svoje myšlienky:
2. Ako by mohli tieto zmeny veľmi prakticky ovplyvniť váš život (správanie, postoje, atď.)?
3. Umožnite ostatným sledovať váš rast: Stanovte si ciele rastu v tejto oblasti vašej viery a podelte sa s nimi vo vašej skupine alebo s moderátorom skupiny.

S Božou pomocou budem:

Tento študijný materiál a jeho kópie poskytuje slovenský vydavateľ užívateľom bezplatne. Jeho vydávanie však má svoje náklady. Pomôžete nám, ak ako vďačný používateľ tejto lekcie svojim príspevkom podporíte prípravu a vydanie ďalších kurzov. Ďakujeme Vám. Podrobnejšie informácie o podpore na: www.cb.sk/index.php/kniznica/zborova-kola